

Briuselis, 2025 m. birželio 5 d.
(OR. en)

9881/25

ECOFIN 695
UEM 228
SOC 364
EMPL 234
COMPET 475
ENV 458
EDUC 207
ENER 198
JAI 760
GENDER 77
JEUN 107
SAN 281
ECB
EIB

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. birželio 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 216 final
Dalykas:	Rekomendacija TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Liuksemburgo ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 216 final.

Priedama: COM(2025) 216 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 06 04
COM(2025) 216 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Liuksemburgo ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

{SWD(2025) 216 final}

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Liuksemburgo ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti paviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestrą visų pirma sudaro konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimas ir įgyvendinimo priežiūra. Be to, reglamentu valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynujų išlaidų² planas turi atitikti

¹ OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² Grynosios išlaidos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartinės bei kitas laikinas priemones.

reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas iki žemesnio už 3 % BVP pamatinę Sutarties vertę lygio ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus.

- (2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241³, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo skatindama tvarias reformas ir investicijas, visų pirma remiančias valstybių narių žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinančias jų ekonomikų atsparumą. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, didinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą.
- (3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁴ („REPowerEU“ reglamentu) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Liuksemburgas į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus.
- (4) 2021 m. balandžio 30 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Liuksemburgas Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. liepos 6 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą⁵, kuriuo patvirtinamas Liuksemburgo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas; 2024 m. rugsėjo 13 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ir įtrauktas skyrius

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁴ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>).

⁵ 2021 m. liepos 6 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Liuksemburgo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (10155/2021).

„REPowerEU“⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Liuksemburgas patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesnės tos pačios reformos ar investicijos reikšmės turi likti pasiektos.

- (5) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria pritariama Liuksemburgo nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui⁷. Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą, jis apima laikotarpį nuo 2025 iki 2029 m. ir jame nustatytas biudžeto apribojimas yra didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas per ketverius metus.
- (6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Liuksemburgo 2025 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Liuksemburgas nenurodytas kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁸ priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.
- (7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas ir iii) saugumas. Siekdama panaikinti atotrūkį inovacijų srityje, ES siekia puoselėti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra įsipareigojusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo paprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad

⁶ 2024 m. rugsėjo 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. liepos 6 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Liuksemburgo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (10155/2021).

⁷ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Liuksemburgo nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, OL C/2025/650, 2025 2 10.

⁸ 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj>).

valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas visoje Sąjungoje.

- (8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas paraleliai įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įgyvendinti visapusiškai, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui.
- (9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, ir reikėtų atsižvelgti į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose.
- (10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Liuksemburgo ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Liuksemburgo padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip jis įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Liuksemburgui kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Liuksemburgo padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų.

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

- (11) 2025 m. sausio 21 d. Taryba Liuksemburgui rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 5,8 % 2025 m., 4,7 % 2026 m., 3,8 % 2027 m., 5,4 % 2028 m. ir 4,7 % 2029 m., o tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 m.: 14,2 % 2025 m., 19,6 % 2026 m., 24,1 % 2027 m., 30,8 % 2028 m. ir 36,9 % 2029 m. 2025 m. balandžio 25 d. Liuksemburgas pateikė metinę pažangos ataskaitą⁹ dėl rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Liuksemburgo pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas.
- (12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė.
- (13) Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis¹⁰, Liuksemburgo valdžios sektoriaus balansas pasikeitė nuo 0,8 % BVP deficito 2023 m. iki 1,0 % pertekliaus 2024 m., o valdžios sektoriaus bendroji skola padidėjo nuo 25,0 % BVP 2023 m. pabaigoje iki

⁹ 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

¹⁰ Eurostato euro rodikliai, 2025 04 22.

26,3 % 2024 m. pabaigoje. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 6,2 % grynujų išlaidų augimo tempą 2024 m. Metinėje pažangos ataskaitoje Liuksemburgo įvertintas grynujų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 6,7 %. Komisijos vertinimu, grynujų išlaidų augimas buvo mažesnis nei metinėje pažangos ataskaitoje. Komisijos atliktų grynujų išlaidų augimo skaičiavimų ir nacionalinių valdžios institucijų įverčių skirtumas atsiranda dėl nacionalinių projekcijų prielaidų, kad iš ES lėšų pervedimų finansuojamos išlaidos bus mažesnės. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinės politikos kryptis¹¹, į kurią įtrauktos tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamos išlaidos, buvo iš esmės neutrali.

- (14) Remiantis metine pažangos ataskaita, pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiamos Liuksemburgo biudžeto projekcijos, numatoma, kad realusis BVP augs 2,5 % 2025 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,0 % 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 1,7 % 2025 m. ir 2,0 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,1 % 2025 m. ir 1,8 % 2026 m.
- (15) Metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus perteklius pavirs 0,6 % BVP deficitu, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos padidės iki 26,4 %. Šie pokyčiai atitinka 7,1 % grynujų išlaidų augimo tempą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 0,4 % BVP. Grįžimas prie deficito 2025 m. daugiausia atspindi mažesnes nenumatytas pajamas iš įmonių pelno mokesčio ir skatinamosios fiskalinės politikos poveikį. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 6,8 % grynujų išlaidų augimą 2025 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji ir jos kryptis sudarys 1,2 % BVP. Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų sumažėti iki 25,7 %; Skolos su BVP santykio sumažėjimą 2025 m. daugiausia lėmė „sniego gniūžtės“ efekto, nes BVP augo sparčiau nei palūkanų mokėjimas.
- (16) Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. bus finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos, sudarančios 0,1 % BVP, palyginti su 0,1 % BVP 2024 m. Išlaidas dengiant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama atsiras galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Liuksemburgo valdžios sektoriaus balansui ir skolai;
- (17) Liuksemburgo valdžios sektoriaus išlaidos gynybai 2021–2023 m. išliko stabilios ir sudarė 0,5 % BVP¹². pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad gynybos išlaidos sieks 0,6 % BVP 2024 m. ir 0,7 % BVP 2025 m. Tai 0,3 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m.
- (18) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad Liuksemburgo grynosios išlaidos turėtų išaugti 6,8 % 2025 m. ir 13,5 % 2024 ir 2025 m. vertinant kartu. Remiantis Komisijos 2025 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Liuksemburgo

¹¹ Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinio laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų ES fondų, pokyčio skirtumas.

¹² Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

grynųjų išlaidų augimo tempas 2025 m. viršys rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitiks 0,5 % BVP metinį nuokrypį¹³. Numatomas nuokrypis viršija metinio nuokrypio 0,3 % BVP ribą. Numatoma, kad 2024 m. ir 2025 m. bendras grynųjų išlaidų augimo tempas bus mažesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą. Apskritai tai reiškia, kad yra rizika, jog bus nukrypta nuo rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo, kai kitą pavasarį bus gauti 2025 m. galutiniai duomenys.

- (19) Be to, Taryba rekomendavo Liuksemburgui iki 2024–2025 m. šildymo sezono panaikinti neatidėliotinas energijos paramos priemones. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad gryniosios biudžeto išlaidos¹⁴ neatidėliotinoms energijos paramos priemonėms sudarys 0,4 % BVP 2024 m., tačiau numatyta, kad jos sumažės iki 0,1 % BVP 2025 m. Neatidėliotinos energijos paramos priemonės buvo tik iš dalies panaikintos prieš prasidedant 2024–2025 m. šildymo sezonui. Tai ne visai atitinka Tarybos rekomendaciją;
- (20) Į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 0,5 % BVP. Šie pokyčiai atitinka 5,3 % grynųjų išlaidų augimo tempą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji ir jos kryptis sudarys 0,4 % BVP. Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 26,2 %. Skolos su BVP santykio padidėjimas 2026 m. daugiausia atspindi skolą didinantį atsargų ir srautų koregavimą.

Pagrindiniai politikos uždaviniai

- (21) Liuksemburgo pensijų sistemai gresia vis didesnė vidutinės trukmės ir ilgalaikio tvarumo rizika, nes prognozuojama, kad ateinančiais metais išlaidos viršys įmokas. Remiantis 2024 m. ataskaita dėl senėjimo¹⁵, numatoma, kad su pensijomis susijusios išlaidos nuolat didės ir iki 2070 m. pasieks 17,5 % BVP, t. y. 8,1 procentinio punkto didesnę vertę nei 2024 m. Tai susiję su gyventojų senėjimo ir mažėjančios gryniosios migracijos nulemtu didėjančiu viename darbuotojui tenkančiu pensininkų skaičiumi, dėl kurio didėja bendrasis išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficientas. Nors ši sistema šiuo metu yra sukaupusi didžiausią ES pensijų rezervą, prognozuojama, kad be politikos koregavimų šis rezervas iki XXI a. 5-ojo dešimtmečio pradžios nukris žemiau nacionalinės teisės aktuose numatytos ribos¹⁶. Projekcijos rodo, kad pasiekus šią ribą rezervas bus išnaudotas per penkerius arba šešerius metus. Be to, nepaisant to, kad Liuksemburge teisės aktais nustatytas 65 metų pensinis amžius, vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygis yra mažiausias ES (51 % 55–64 metų amžiaus grupėje). Ankstyvas išėjimas į pensiją leidžiamas nuo 57 metų, o teisės į solidžias išmokas yra didelė finansinė paskata anksti pasitraukti iš darbo rinkos ir nedalyvauti suaugusiųjų švietimo veikloje. 2024 m. vyriausybė pradėjo viešas konsultacijas dėl pensijų sistemos perspektyvų. Per pirmąjį etapą surinkta įvairių suinteresuotųjų subjektų ir

¹³ Nuo 2026 m. šie skaičiai bus kontrolės sąskaitoje, kuri bus sukurta pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnį.

¹⁴ Šis skaičius rodo metines tų priemonių biudžeto išlaidas, įskaitant pajamas ir išlaidas, ir, kai taikytina, atmetus pajamas iš mokesčių, taikomų nenumatytam energijos tiekėjų pelnui.

¹⁵ Europos Komisija (2024), [2024 m. ataskaita dėl senėjimo „ES valstybių narių ekonominės ir biudžeto prognozės \(2022–2070 m.\)“](#).

¹⁶ *Cahier statistique no 18* – IGSS, 2024.

plačiosios visuomenės nuomonė, atspindinti pagrindinius rūpimus klausimus: sistemos prisitaikomumą, tvarumą ir teisingumą. Šiuo metu vyksta antrasis konsultacijų etapas. Spręsti šią problemą ir remti ekonomikos augimą padėtų aktyvios darbo rinkos politikos priemonės, kuriomis būtų skatinamas ilgesnis profesinis gyvenimas ir didesnis vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimo lygis.

- (22) Liuksemburgas susiduria su rimta būsto problema, nes dėl sparčiai didėjančių nekilnojamojo turto kainų per pastarąjį dešimtmetį gerokai sumažėjo įperkamumas. Būsto kainos, kurios kasmet nuolat didėjo daugiau kaip 5 %, 2018–2022 m. pakilo beveik 60 %, todėl Liuksemburgas tapo viena iš brangiausių ES būsto rinkų¹⁷. Nuolatinį pasiūlos ir paklausos disbalansą, sąlygojamą žemės ir nekilnojamojo turto kaupimui palankios mokesčių struktūros, dar labiau pablogino instituciniai investuotojai, ėmęsi veiklos būsto išankstinio pardavimo sektoriuje¹⁸. Reformos, pavyzdžiui, visapusiška žemės naudojimo politika ir mokesstinės priemonės, kuriomis siekiama didinti statyboms tinkamos žemės pasiūlą, galėtų padėti padidinti būsto pasiūlą, be kita ko, didinant įperkamo būsto pasiūlą. Be to, prioritetai apima Būsto pakto įgyvendinimą ir būsto mokesčių reformos priėmimą, taip pat makroprudencinės sistemos stiprinimą ir laipsnišką mokesčių paskatų skolinis, kurios palaiko aukštas būsto kainas, panaikinimą¹⁹.
- (23) Liuksemburgas susiduria su dideliais susisiekimo sunkumais dėl intensyvaus tarpvalstybinio į darbą ir iš darbo važinėjančių transporto priemonių eismo ir didelės priklausomybės nuo automobilių, įskaitant tarnybinius automobilius, o padėti dar labiau aštrina būsto kainos, verčiančios darbuotojus apsigyventi toliau nuo darbo vietos²⁰. Dėl tokios padėties susidaro eismo spūstys, o tai neigiamai veikia našumą ir aplinkos tvarumą. Be to, nepaisant to, kad pastaruoju metu, įgyvendinant tokią politiką kaip 2035 m. nacionalinis judumo planas²¹ ir nemokamas viešasis transportas, pastebimai sumažėjo kelių transporto sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis, šis sektorius tebėra pagrindinis išmetamo ŠESD kiekio šaltinis – 2023 m. Liuksemburgo pastangų pasidalijimo sektoriuose jam teko 60 % viso išmetamo ŠESD kiekio²². Nors Liuksemburgas padarė pažangą populiarindamas elektrines transporto priemones ir gerindamas viešąjį transportą, reikėtų koordinuotos tarpvalstybinės strategijos tam, kad būtų patenkinti į darbą ir iš darbo važinėjančių darbuotojų poreikiai. Tai apima transporto jungčių gerinimą, geležinkelių transporto infrastruktūros sujungimą su kaimyninėmis šalimis, bilietų pardavimo sistemų integravimą ir paskutinio kilometro jungčių gerinimą. Tolesnis transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir investicijos į viešojo transporto infrastruktūrą padėtų sumažinti išmetamą ŠESD kiekį laikantis nacionalinio 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslo.

¹⁷ Eurostatas, [prc hpi q](#), ir *Estimations du taux de rendement d'un investissement locatif au Luxembourg, Rapport d'analyse 13, Observatoire de l'habitat (2025)*.

¹⁸ *Coût du logement: Une comparaison du Luxembourg avec la France, la Belgique et l'Allemagne, Note 40, Observatoire de l'habitat (2024)*.

¹⁹ Europos Komisija (2023), *2023 m. nuodugni Liuksemburgo apžvalga*.

²⁰ *Statec (2025), P2021 N°18 - La dépendance automobile persiste pour les déplacements domicile-travail*.

²¹ *Plan national de mobilité, Ministère de la Mobilité et des Travaux publics*.

²² 2023 m. pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą apskaičiuotas išmetas ŠESD kiekis grindžiamas apytiksliais apskaitos duomenimis. Galutiniai duomenys bus patvirtinti 2027 m., kai bus atlikta išsami peržiūra.

- (24) Liuksemburgo finansų centre yra įsikūrę nemažai tarptautinių įmonių grupių, o didelė dalis tarptautinių finansinių srautų ten vykdoma tarptautinių įmonių grupių viduje. Jos gali pasinaudoti Liuksemburgo mokesčių sistemos spragomis, mažinančiomis apmokestinamąsias pajamas. Nors 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojus Tarybos direktyvai (ES) 2022/2523²³ (toliau – Antrojo ramsčio direktyva) siekiama spręsti didelių tarptautinių įmonių apmokestinimo mažais mokesčiais problemą, ši direktyva taikoma tik toms įmonėms, kurių metinės pajamos siekia bent 750 mln. EUR, todėl daugelis įmonių nepatenka į jos taikymo sritį. Be to, iš pradžių 2021 m. nustatyta sąlyginė palūkanų ir autorinių atlyginimų neatskaitomumo priemonė yra skirta tik toms įmonėms, kurios yra įtrauktos į sutartą mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašą, ir ja nėra veiksmingai sprendžiamas mažus arba nulinius mokesčius taikančių jurisdikciją turinčių subjektų klausimas.
- (25) Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug vienos kitas papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Jos turėtų padėti veiksmingai spręsti visus atitinkamose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Liuksemburgo ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį trumpą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas.
- (26) Liuksemburge paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) , įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Siekdamas didinti konkurencingumą ir augimą, Liuksemburgas jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas. Tuo pat metu Liuksemburgui toliau kyla sunkumų, be kita ko, susijusių su būsto pasiūla ir įperkamumu, įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktimi vykdant dvejopą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, vyresnio amžiaus darbuotojų ir pažeidžiamų asmenų grupių integracija į darbo rinką ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį, per sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą Liuksemburgas turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. priimtose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais²⁴ kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Taip pat suteikiama lankstumo galimybių, kuriomis siekiama padėti paspartinti programų įgyvendinimą, ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t.

²³ 2022 m. gruodžio 14 d. Tarybos direktyva (ES) 2022/2523 dėl visuotinio minimalaus tarptautinių įmonių grupių ir didelių vietos subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo Sąjungoje (OL L 328, 2022 12 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj>).

²⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, ([EUR-Lex – 52025PC0123 – LT – EUR-Lex](#)).

y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai.

- (27) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, kuria remiamos investicijos į prioritetines sritis. Liuksemburgas galėtų pasinaudoti šiomis iniciatyvomis, kad paremtų ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimą arba gamybą.
- (28) Be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir naudojantis kitais Sąjungos fondais, Liuksemburgui kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su silpnu regioniniu koordinavimu ir neefektyviu tarpvalstybinių transporto tinklų diegimu; nepakankamai išnaudojamu naujų technologijų diegimu ir MVĮ skaitmeninimo potencialu; vis dar neįveiktomis didelėmis reglamentavimo kliūtimis; didele ekonomine priklausomybe nuo užsienio investicijų, mažėjančių nuo 2017 m. (procentine BVP dalimi); dabartiniu energijos rūšių deriniu, kurį vis dar daugiausia sudaro transportui ir pastatams naudojamas iškastinis kuras ir dujos; prastais mokymosi rezultatais ir didėjančiais skirtumais, dėl kurių mokyklose ne visiems sudaromos vienodos galimybės; nuolatine įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktimi ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų trūkumu pagrindiniuose sektoriuose, susijusiuose su dvejoja žaliąja ir skaitmenine pertvarka.
- (29) Nepaisant tvirtos mokslinės bazės ir mokslinių tyrimų sistemos, kurioje palaikomi glaudūs ryšiai su tarptautine mokslo bendruomene, vis dar nepakankamai sukuriamas verslo inovacijų ir suteikiama per mažai veiklos plėtros galimybių novatoriškiems startuoliams bei mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), o tai trukdo įvairinti ekonomiką ir didinti jos konkurencingumą. Liuksemburgo potencialas diegti naujas technologijas ir skaitmeninti procesus tebėra nepakankamai išnaudojamas, o pagal bazinį MVĮ skaitmeninį intensyvumą Liuksemburgo rezultatai yra prastesni už ES vidurkį²⁵. Be to, šalies įmonių MTP intensyvumas per pastaruosius du dešimtmečius mažėjo ir 2023 m. nukrito iki gerokai už ES vidurkį (1,49 %) mažesnio rodiklio – 0,47 % BVP²⁶. Be to, nepakankamai pasinaudojama mokslinių tyrimų rezultatų kokybe, o mokslo įstaigų ir įmonių ryšiai tebėra silpni. Nors tai iš dalies galima paaiškinti Liuksemburgo ekonomika, grindžiama paslaugomis, įmonių MTP išlaidos įvairiuose sektoriuose yra gerokai mažesnės nei geriausius rezultatus demonstruojančiose šalyse, o tai rodo, kad mažos įmonių MTP išlaidos nėra susijusios vien tik su tuo, koks didelis yra finansų sektorius²⁷.
- (30) Siekiant išspręsti konkurencingumo didinimo Liuksemburge uždavinį, labai svarbu apsvaistyti galimybę skatinti įtraukų ir novatorišką finansų sektoriaus įvairinimą^{28,29}, kuris galėtų padėti pašalinti sektoriaus struktūrinius trūkumus, teikti paramą novatoriškai ir intensyviai MTP veiklai ir sukurti tvirtesnę ir konkurencingesnę su ES politika suderintą ekonomiką. Strateginis novatoriškų ir sparčiai augančių sektorių, pavyzdžiui, tvaraus finansavimo, finansinių technologijų, skaitmeninių ir naujų

²⁵ Eurostatas ([isoc_e_dii, 2024](#)) ir *Luxembourg Startup Ecosystem Assessment and Benchmarking*, Ministère de l'Economie, [2023 m.](#)

²⁶ *Conseil national de la productivité*, 2023.

²⁷ [EBPO ekonominiai tyrimai, Liuksemburgas 2025 m.](#)

²⁸ OPC LUX: Liuksemburgo klimato politikos observatorija, [2023 m.](#) metinė ataskaita.

²⁹ *Z/Yen Group 2024, Smart Centres Index 10.*

technologijų sektorių, skatinimas ir integravimas galėtų padėti sukurti tvirtesnę ir konkurencingesnę ekonomiką. Tvirtas realiojo BVP augimo ir Liuksemburgo tarptautinių investicijų balanso augimo, palyginti su šalies BVP, (TIB ir BVP santykis) ryšys³⁰ rodo, kad šalies ekonominės veiklos rezultatai yra glaudžiai susiję su jos gebėjimu pritraukti ir išlaikyti užsienio investicijas. Skatinant novatoriškus ir sparčiai augančius sektorius būtų galima padėti sustabdyti mažėjantį TIB ir BVP santykį ir remti ekonomikos augimą. Šiuo tikslu Liuksemburgas galėtų išnaudoti savo finansų centro potencialą ir finansuoti našią bei novatorišką veiklą, pvz., veiklą, kuria remiama dvejopa žaliaji ir skaitmeninė pertvarka, skatindamas bendradarbiavimo įmones ir novatoriškus finansavimo modelius bei remdamas naujų finansinių priemonių ir produktų kūrimą. Teikiant tolesnę paramą novatoriškam mišraus finansavimo ir bendradarbiavimo įmonių struktūrizavimui visų pirma būtų galima sudaryti sąlygas visiškai naujoms investicijoms į tvarią ir intensyvią MTP veiklą. Taip pat labai svarbu užtikrinti finansų sektoriaus skaidrumą ir atskaitomybę, nes tai galėtų padėti didinti investuotojų, vartotojų ir kitų suinteresuotųjų subjektų pasitikėjimą.

- (31) Nors Liuksemburgas yra įsipareigojęs gerinti verslo paslaugų sektoriaus reglamentavimo aplinką, vis dar neįveiktos didelės reglamentavimo kliūtys. EBPO³¹ ir Europos Komisijos³² vertinimu, teisininkams, notarams, architektams, statybos inžinieriams ir apskaitininkams tebėra taikomi itin griežti reglamentavimo apribojimai. Notarams taikomi apribojimai yra vieni griežčiausių ES. Atkreiptas dėmesys į tai, kad taisyklės, kuriomis nustatoma jų verslo teisinė forma ir suteikiama teisė verstis profesine veikla, yra labai griežtos. Be to, itin griežtos teisininkams taikomos taisyklės dėl teisės verstis profesine veikla³³. Konkurencijai gali trukdyti ribotos galimybės pradėti verstis tam tikra profesine veikla, įvairūs administraciniai įpareigojimai, taikomi privalomi tarifai arba bet kokios formos reklamos ir rinkodaros draudimas³⁴. Sumažinus reikalavimus arba padidinus lankstumą, padidėtų konkurencija reglamentuojamų profesijų sektoriuje, o tai būtų naudinga šias paslaugas išigyjančioms įmonėms. Mažmeninės prekybos sektoriuje reglamentavimo apribojimai išlieka kiek didesni nei panašiose šalyse, nors ir gerokai sumažėję nuo 2018 m.³⁵³⁶ Tokių apribojimų pavyzdžiai: reikalavimas gauti specialius leidimus atidaryti drabužių, maisto ir gėrimų parduotuves ir leidimą vykdyti pardavimo akcijas tik tam tikrais metų laikotarpiais³⁷.
- (32) Dabartinį Liuksemburgo energijos rūšių derinį vis dar daugiausia sudaro iškastinis kuras, o 2023 m. iškastinis kuras sudarė 61,1 % bendrai suvartotų energetinių išteklių. Nors šalis stengėsi padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį, 2023 m. tokia energija sudarė tik 11,9 % energijos rūšių derinio³⁸, todėl būtina imtis tolesnių veiksmų siekiant įvairinti energijos rūšių derinį ir mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Be to, norėdamas patenkinti savo energijos poreikius Liuksemburgas iš esmės priklauso nuo kaimyninių šalių. Nors elektros tinklų pakanka dabartiniams

³⁰ Eurostatas, ([bop_iip6_q](#)), ([namq_10_gdp](#)).

³¹ EBPO, [Produktų rinkos reguliavimo rodikliai](#), 2024 m.

³² Europos Komisija, [Komunikatas dėl 2017 m. profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimo ir atnaujinimo](#), COM(2021) 385, 2021 7 9.

³³ EBPO, [Produktų rinkos reguliavimo rodikliai](#), 2024 m.

³⁴ EBPO, [EBPO ekonomikos apžvalgos. Liuksemburgas | EBPO](#), 106 p., 2025 m. balandžio mėn.

³⁵ EBPO, [Produktų rinkos reguliavimo rodikliai](#), 2024 m.

³⁶ Europos Komisija, 2022 m. atnaujintas [mažmeninės prekybos ribojimo rodiklis](#).

³⁷ EBPO, [EBPO ekonomikos apžvalgos. Liuksemburgas | EBPO](#), 107 p., 2025 m. balandžio mėn.

³⁸ 2023 m. bendrasis vidaus suvartojimas (Eurostatas).

poreikiams patenkinti, perdavimo sistemos operatoriaus nuomone, nuo dabar iki 2040 m. būtina didinti ir modernizuoti aukštos įtampos tinklą bei gerinti jungtis, ypač su Vokietija. Savivaldybės taip pat atliks svarbų vaidmenį rengiant išsamius vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, įskaitant vėjo energiją ir fotovoltinę energiją, ir centralizuoto šildymo bei vėsinimo sistemų diegimo planus. Labai svarbu mažinti pastatų priklausomybę nuo iškastinio kuro, nes 2023 m. Liuksemburgo pastangų pasidalijimo sektoriuose pastatų sektoriui teko 20 % viso išmetamo ŠESD kiekio³⁹. Pastaruoju metu šiek tiek padidėjusios energijos sąnaudos gyvenamųjų namų sektoriuje rodo, kad reikia toliau plėtoti pastatų renovacijos ir energijos vartojimo efektyvumo projektus, kad iki 2030 m. būtų pasiektas tikslas sumažinti ŠESD kiekį 50 %, palyginti su 2005 m. lygiu. Energijos vartojimo efektyvumo didinimas tiek gyvenamuosiuose, tiek negyvenamuosiuose pastatuose yra labai svarbus siekiant iki 2030 m. sumažinti energijos sąnaudas 34 %, kaip nurodyta nacionalinėje renovacijos strategijoje.

- (33) Žemas pagrindinių įgūdžių lygis kelia grėsmę darbo našumui ir konkurencingumui Liuksemburge. Prastai besimokančių mokinių dalis šalyje yra didesnė už ES vidurkį, o nemenkas rezultatų atotrūkis tarp palankias ir nepalankias sąlygas turinčių mokinių yra didžiausias ES⁴⁰. Toks mokymosi rezultatų skirtumas išryškėja anksti, ypač tai pasakytina apie palankių sąlygų neturinčius mokinius ir tuos, kurie namuose nekalba vokiškai arba liuksemburgietiška, todėl būtina teikti tikslinę paramą. Kadangi nacionaliniu lygmeniu nėra sukurta bendra mokyklų veiklos kokybės vertinimo sistema⁴¹, užkertamas kelias veiksmingai stebėsenai ir gali išryškėti susiskaidymas bei nelygybė. Dabartinė politika nėra pakankamai veiksminga, kad būtų pašalinti mokyklų sistemoje egzistuojantys skirtumai, todėl reikalingas visapusiškesnis požiūris⁴². Patvirtinus nacionalinę mokyklų veiklos kokybės vertinimo sistemą ir išorinę mokyklų veiklos vertinimo sistemą, taip pat pritaikant mokymą prie palankių sąlygų neturinčių mokinių ir mokinių iš įvairios kalbinės aplinkos poreikių, būtų galima sumažinti mokymosi rezultatų atotrūkį ir pagerinti bendrą įgūdžių lygį. Galiausiai tai taip pat padėtų užtikrinti ilgalaikį šalies ekonomikos augimą ir socialinę sanglaudą. Remiantis Komisijos tarnybų atlikta socialinės konvergencijos sistemos antrojo etapo šalių analize, šių uždavinių sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją⁴³.
- (34) Nepaisant gerų ekonominės veiklos rezultatų, Liuksemburgas susiduria su nuolatine įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktimi ir dideliu kvalifikuotų darbuotojų trūkumu^{44,45} pagrindiniuose sektoriuose, susijusiuose su dvejopa žaliąja ir skaitmenine pertvarka. Apie 80 % MVĮ patiria sunkumų įdarbindamos tinkamos kvalifikacijos tam tikrų profesijų darbuotojus, o tai potencialiai kenkia jų konkurencingumui⁴⁶. O kai

³⁹ 2023 m. pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą apskaičiuotas išmestas ŠESD kiekis grindžiamas apytiksliais apskaitos duomenimis. Galutiniai duomenys bus patvirtinti 2027 m., kai bus atlikta išsami peržiūra.

⁴⁰ https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/12/pisa-2018-results-volume-i_947e3529/5f07c754-en.pdf.

⁴¹ Žr. *Observatoire national de l'enfance, de la jeunesse et de la qualité scolaire* (OEJQS), 2024, *Topical report: Evidenzorientierte Qualitätsentwicklung im Gesamtsystem Schule (German)*.

⁴² *Épreuves Standardisées (ÉpStan)*.

⁴³ [SWD\(2025\) 95, Antrojo etapo šalių socialinės konvergencijos analizė pagal socialinės konvergencijos sistemą](#), 2025 m.

⁴⁴ Eurostatas, [\(lfsq_urgan\)](#).

⁴⁵ Eurostatas, [\(jvs_q_nace2\)](#).

⁴⁶ 2024 m. švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis.

kurių profesijų, kurioms reikalingi specialūs su skaitmeniniu ir žaliuoju sektoriais susiję įgūdžiai, darbuotojų trūksta. Skatinant įgūdžių ugdymą Liuksemburge lieka neišspręsti keli uždaviniai. Vyresnio amžiaus darbuotojai vis dar vangiai dalyvauja mokymosi programose. Be to, vis dar esama didelio atotrūkio (17,3 procentinio punkto) tarp dabartinio suaugusiųjų mokymo rodiklio ir Liuksemburgo nustatyto nacionalinio 2030 m. įgūdžių tikslo – 62,5 %⁴⁷, todėl būtina imtis tikslinių iniciatyvų, skatinančių perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą.

- (35) Liuksemburgo sveikatos sistema susiduria su sunkumais, susijusiais su sveikatos priežiūros darbuotojų trūkumu, daugiausia dėl didelės priklausomybės nuo užsienyje parengtų sveikatos priežiūros specialistų, nevienodo darbuotojų pasiskirstymo ir didelės dalies, kaip numatoma, iki 2034 m. į pensiją turėsiančių išeiti gydytojų. Gyventojų senėjimas paaštrins problemas. Efektyvesnis ribotų išteklių naudojimas ir geresnis valdymas yra būtina sveikatos sistemos atsparumo didinimo sąlyga. Sveikatos priežiūros paslaugų susiskaidymo mažinimas užtikrinant aktyvesnę prevenciją ir taikant į bendruomenę orientuotus priežiūros modelius, kai paslaugas teikia komandos, o ne pavieniai specialistai, yra vienas pagrindinių veiksnių, leisiančių ateityje padidinti efektyvumą. Geresnis duomenų ir informacijos naudojimas valdymo ir planavimo srityse, taip pat spartesnis skaitmeninimas yra labai svarbūs elementai remiant sveikatos sistemos pertvarką.
- (36) Atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinę indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2025 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2025 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Liuksemburgui skirtos 2, 3, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti 2025 m. rekomendacijoje išdėstytą pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl konkurencingumo, 1, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti antrą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl atsparumo, o 1 rekomendacija padeda įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl makroekonominio ir finansinio stabilumo,

REKOMENDUOJA Liuksemburgui 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras gynybos išlaidas ir pasirengimą pagal 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas. Užtikrinti, kad gryniosios išlaidos atitiktų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduotą planą. Spręsti ilgalaikio pensijų sistemos tvarumo klausimą, visų pirma apribojant ankstyvo išėjimo į pensiją galimybes ir skatinant aktyvesnį vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimą ir užimtumą didinant jų įsidarbinimo galimybes ir įsidarbinamumą. Didinti būsto pasiūlą, visų pirma priimant visapusišką žemės naudojimo politiką ir nekilnojamojo turto mokesčio reformą, plėtojant didelio masto centralizuotų sistemų projektus valstybinėje žemėje ir stiprinant koordinavimą su miestų planavimu ir tarpvalstybiniu viešuoju transportu. Mažinti su būsto rinka susijusią riziką laipsniškai panaikinant mokesčių paskatas skolintis ir stiprinant makroprudencinę sistemą. Imtis tolesnių veiksmų siekiant veiksmingai kovoti su agresyviu mokesčių planavimu, visų pirma užtikrinant, kad būtų pakankamai apmokestinami palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimai mažus arba nulinius mokesčius taikantiems jurisdikciją turintiems subjektams, kurie nėra įtraukti į sutartą mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašą.

⁴⁷

[2022 m. suaugusiųjų gebėjimų tyrimas.](#)

2. Atsižvelgiant į pagal Reglamentą (ES) 2021/241 taikomus reformų ir investicijų užbaigimo laiku terminus, užtikrinti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Spartinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+) įgyvendinimą, prirėmus remiantis laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos taikymo sritį, konkurencingumui didinti.
3. Vykdamas su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į inovacijų skatinimą ir intensyvios MTP veiklos rėmimą. Didinti konkurencingumą, be kita ko, skatinant įvairinimą, visų pirma finansų sektoriuje, spartinant skaitmeninimą, visų pirma diegiant pažangias skaitmenines technologijas MVĮ, taip pat sudarant sąlygas verslo plėtrai ir našumo augimui. Sumažinti kliūtis konkurencijai reguliuojamų profesinių paslaugų sektoriuje.
4. Gerinti darnų ir efektyvų transportą toliau skatinant mažinti transporto priklausomybę nuo iškastinio kuro ir investuojant į viešojo transporto infrastruktūrą ir tarpvalstybinius tinklus. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro investuojant į energijos vartojimo efektyvumą tiek gyvenamųjų, tiek negyvenamųjų pastatų sektoriuose. Modernizuoti aukštos įtampos tinklą ir didinti jo pajėgumus, gerinti tarpvalstybines jungtis ir supaprastinti leidimų diegti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinius išdavimo procedūras. Padėti savivaldybėms diegti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinius.
5. Gerinti mokymosi rezultatus ir užtikrinti lygias galimybes mokyklose, be kita ko, priimančią nacionalinę mokyklų veiklos kokybės vertinimo sistemą ir išorinę mokyklų veiklos vertinimo sistemą, taip pat pritaikant mokymą prie palankių sąlygų neturinčių mokinių ir mokinių iš įvairios kalbinės aplinkos poreikių. Spręsti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą, visų pirma dvejopos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos akivaizdoje, skatinant įgūdžių ugdymą. Didinti sveikatos sistemos atsparumą užtikrinant, kad būtų pakankamai sveikatos priežiūros darbuotojų. Sparčiau įgyvendinti reformas, skirtas sveikatos sistemos ir e. sveikatos valdymui gerinti.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė